

РЕШЕНИЕ

№ 158

гр. Пловдив, 24.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XVI СЪСТАВ, в публично заседание на четвърти април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Росица Т. Кюртова

при участието на секретаря Милена Анг. Левашка Августинова
като разгледа докладваното от Росица Т. Кюртова Търговско дело №
20225300900161 по описа за 2022 година

Съдът е сезиран с кумулативно съединени искове с правно основание чл.307 ТЗ, чл.61 ЗЗД, чл.266, ал.1 ЗЗД и чл.79, ал.1 във връзка с чл.82 ЗЗД.

Ищецът “КЛИНЪР”ООД, ЕИК 108530553, седалище и адрес на управление гр.Пловдив, ул.“Освобождение“ №32, ет.3, ап.1, представлявано от Х.В.Х., чрез пълномощник адв.И. М., твърди, че на 26.03.2009 г. е сключен договор за обществена поръчка с предмет сметосъбиране и сметоизвозване, поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, поддържане на зелени площи и озеленяване на територията на общ.Мадан; зимно поддържане и снегопочистване на общинската пътна мрежа в общ.Мадан и уличната мрежа в гр.Мадан, по който договор ищецът е изпълнител, ответникът – възложител. Договорът е със срок 15 години. След изпълнение на по-голямата част от договора – в средата на 2017 г. между страните са възникнали разногласия във връзка с ценообразуването, уговорено в чл.9, ал.1 от договора, прераснали в съдебен спор. По повод този спор е постановено решение на АС Пловдив по в.т.д.№558/2018 г., с което ищецът е осъден да върне на ответника част от възнаграждението, заплатено за периода от 28.03.2012 г. до 19.12.2017 г. Това решение е влязло в сила на 15.11.2019 г., като съдът е приел, че работата е следвало да бъде остойностявана съобразно минималната работна заплата от 2009 г. в размер 240 лв. (а не въз основа МРЗ за всяка от следващите години, както е процедирано до този момент). Предвид така направеното тълкуване от съда на клаузата за ценообразуването, ищецът поддържа, че договорът е станал стопански непоносим за него – разходите по изпълнението на услугата в пъти надвишават сумата по договора и това е разоряващо за ищеца обстоятелство. В тази връзка се изтъква, че за един от месечните

периоди през 2018 г. дължимото на изпълнителя според тълкуването на ПАС по посоченото дело възнаграждение е 14 377,14 лв. За същия месец ищецът заплаща трудови възнаграждение на наетите от него работници в общ размер 12 340,64 лв., а общо с разходите за горива и други разходите му по изпълнението на процесния договор са в месечен размер 23 339,78 лв. В края на 2018 г. разходите на ищеца по изпълнението на договора възлизат на 391 460,07 лв., а дължимото според решението на ПАС възнаграждение за същия период е 154 666,66 лв. Продължаването на действието на договора след 05.03.2018 г. (която дата ищецът свързва и с факта на неизпълнение от страна на ответника да заплаща дължимото по договора възнаграждение – това е денят, от който е настъпила забавата за плащане на първото неплатено възнаграждение по същия договор) е практически невъзможно при уговорените условия. Ето защо след двукратно уточняване на исковата молба в тази насока, ищецът е формулирал петитум на иск за прекратяване на процесния договор, считано от 05.03.2018 г., поради стопанска непоносимост, като с определение по ч.т.д.№498/2022 г. на АС Пловдив е указано, че този иск е допустим. С определение от открито съдебно заседание на 21.02.2023 г. е допуснато изменение на този иск, като се твърди стопанската непоносимост да е настъпила по-рано – на 01.01.2018 г., и се иска прекратяване на договора поради стопанска непоносимост, считано от 01.01.2018 г.

В случай, че горният иск бъде уважен и договорът – прекратен, считано от 01.01.2018 г., ищецът твърди, че след прекратяването на договора от посочения момент до края на 2018 г. е продължил да извършва услугите по сметосъбиране и сметоизвозване, поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, поддържане на зелени площи и озеленяване на територията на общ.Мадан; зимно поддържане и снегочистване на общинската пътна мрежа в общ.Мадан и уличната мрежа в гр.Мадан. За същия период не е получил заплащане от страна на ответната община, като поради отсъствие на облигационна връзка между страните поддържа, че има вземане за неоснователно обогатяване, произтичащо от предприетата чужда работа, която твърди, че е предприел и в свой интерес. Размерът на обогатяването ищецът обвързва със средните пазарни цени на извършените от него услуги и, базирайки се на подобни договори, сключени от близки по територия до ответната общини (Община Марица и Община Карлово), поддържа, че средната пазарна цена на извършената от него в продължение на една година услуга се равнява на сумата 344 687,98 лв. Въз основа на изложеното е формулирано искане ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата 344 687,98 лв., с която се е обогатил неоснователно за сметка на ищеца в периода от м.януари до м.ноември 2018 г., включително, ведно със законна лихва от датата на исковата молба до окончателното плащане. С определение от открито съдебно заседание на 21.02.2023 г. е допуснато изменение на този иск чрез увеличаването му по размер, като измененото искане е ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата 705 271,90 лв., с която се е обогатил неоснователно за сметка на ищеца в периода от м.януари до м.ноември 2018 г., включително, ведно със законна лихва от датата на исковата молба до окончателното плащане.

В случай, че искът за прекратяване на договора бъде отхвърлен – е формулиран

евентуален иск за присъждане на възнаграждение по действащ договор, като неплатеното възнаграждение за периода от м.януари до м.ноември 2018 г., определено на база МРЗ за 2009 г., както е указал ПАС, се равнява на сумата 154 666,14 лв., от която по месеци са дължими, както следва: за м.януари – 14 377,14 лв.; за м.февруари – 13 603,42 лв.; за м.март – 14 234,53 лв.; за м.април – 14 609,03 лв.; за м.май – 12 954,85 лв.; за м.юни – 13 703,66 лв.; за м.юли – 13 828,51 лв.; за м.август – 15 053,55 лв.; за м.септември – 13 971,71 лв.; за м.октомври – 14 497,43 лв. и за м.ноември – 13 832,31 лв. Формулирано е искане ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата 154 666,14 лв., представляваща неплатено възнаграждение по договора за обществена поръчка за периода от м.януари до м.ноември 2018 г., включително.

На следващо място, преюдициално ищецът поддържа, че договорът е прекратен, считано от 05.03.2018 г. (датата след падежа на задължението за плащане на първото неплатено възнаграждение за 2018 г.) поради виновно неизпълнение от страна на ответника да изпълни задължението си по договора да заплаща възнаграждение за извършената работа в 30-дневен срок от извършване на работата. През цялата 2018 г. ищецът е бил изправна страна по договора, като е изпълнявал своите задължения, а ответникът е преустановил плащането на уговореното възнаграждение. В резултат от прекратяването на договора поради виновно неизпълнение на ответника, ищецът е пропуснал да реализира печалба в размер 10 % годишно от стойността на договора. Заради прекратяването на договора дружеството е лишено от печалбата, която е считало, че ще осъществи, основавайки се на добросъвестните преговори и търговските отношения между страните за периода 2009-2017 г. Пропусната е печалба за периода от м.февруари 2018 г. до изтичане срока на договора на 01.04.2024 г. Годишната стойност на договора е 434 589,51 лв. Годишната печалба от 10 % се равнява на сумата 43 458,95 лв., а за шест години и три месеца ищецът е пропуснал да реализира печалба в общ размер 271 618,44 лв. Въз основа на изложените твърдения в исковата молба е формулиран петитум ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата 271 618,44 лв., представляваща пропусната полза вследствие на нереализирана печалба поради прекратяване на договора по вина на ответника за периода от 01.01.2018 г. до 01.04.2024 г. С определение от открито съдебно заседание на 21.02.2023 г. е допуснато изменение на този иск чрез намаляването му по размер, като измененото искане е ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата 1 000 лв., представляваща пропусната полза вследствие на нереализирана печалба поради прекратяване на договора по вина на ответника за периода от 01.01.2018 г. до 01.04.2024 г. Претендират се деловодни разноски.

Ответникът Община Мадан, седалище и адрес гр.Мадан, обл.Смолян, ул.“Обединение“ №14, БУЛСТАТ 000614984, представлявана от кмета Ф.М., чрез пълномощник адв.Д. К., съдебен адрес **, оспорва исковете. По иска с правно основание чл.307 ТЗ възразява, че посочената норма е неприложима по отношение договорите за обществена поръчка по аргумент от чл.116 ЗОП, която е специална и изключва приложението на ТЗ, и тъй като институтът на стопанска непоносимост е несъвместим с

естеството на регулираните от ЗОП отношения. На следващо място възразява, че договорната връзка не съществува, поради което не може да бъде прекратявана. В тази връзка твърди, че Община Мадан е развалила процесния договор поради виновно неизпълнение от страна на ищеца, като фактът на развалянето е настъпил на 10.01.2019 г., респективно една от предпоставките на иска по чл.307 ТЗ е договорът да е действащ. Развалянето е настъпило, тъй като от 14.12.2018 г. ищецът е преустановил изцяло изпълнението на дейностите, предмет на договора, съответно на 02.01.2019 г. на същия е връчено с нотариална покана изявлението на ответника, че при липса на изпълнение в 7-дневен срок ще счита договора за развален. Възразява и, че искането за прекратяване на договора, считано от минал момент, е несъстоятелно, тъй като правната промяна може да бъде постановена от съда само занаяпред. Възразява още, че ищецът е изпаднал в забава да престира, поради което не може да иска прекратяване на основание чл.307 ТЗ. По повод твърдящата забава посочва, че ищецът е преустановил изпълнението на задълженията си по почистване на 14.12.2018 г., а още от 01.01.2018 г. е в забава да изпълни друго свое задължение – да съставя протоколи за действително извършените през съответния месец работи по видове и количества и да ги предава на възложителя за одобрение, както и да остойностява извършените услуги, издавайки месечна фактура, като в тази връзка твърди, че ищецът е представил за одобряване на общината месечните протоколи за периода януари-ноември 2018 г. едва в края на годината – на 10.12.2018 г. Възразява се още, че съдебното решение по в.т.д.№558/2018 г. на ПАС не съставлява непредвидено и непредвидимо обстоятелство по смисъла на чл.307 ТЗ, както и, че липсва прекомерна обременителност за длъжника.

По иска за неоснователно обогатяване ответникът възразява, че договорът е съществувал до 10.01.2019 г., поради което за времето от м.януари до м.ноември 2018 г. на ищеца се дължи възнаграждение по договор, а не обезщетение за неоснователно обогатяване. Признава се, че в посочения период ищецът е извършвал работите, предмет на договора за обществена поръчка. Твърди, че от своя страна не е заплащал за извършената работа, тъй като ищецът умишлено не е съставял протоколи и не е предавал същите за одобряване на общината. Възразява се и по размера на този иск.

По иска с правно основание чл.266, ал.1 ЗЗД прави възражение за забава на кредитора, като изтъква, че причината за незаплащане от негова страна на възнаграждението се корени в поведението на ищеца, който не е съставял и представял за одобрение ежемесечни протоколи за извършената работа и не е издавал фактури според уговореното в чл.10, ал.1 и чл.18, т.6 от договора. Протоколите са съставени и представени едва на 10.12.2018 г., а фактури така и не са издадени, въпреки неколкостепените покани от страна на ответника в тази насока.

Оспорва се и последният съединен иск за обезщетение за пропуснати ползи с възражение, че ищецът е неизправна страна по договора, която не може да претендира такова обезщетение. Възразява се по периода, за който се претендира обезщетението, както и по наличието на предпоставки за претендиране на пропуснати ползи, в т.ч. да е налице

реална вреда и доказана възможност за сигурно увеличаване имуществото на кредитора. Възражава се още, че при хипотеза на виновно неизпълнение на договор преустановяването на правната връзка може да настъпи чрез развалянето му с едностранно писмено изявление на изправния кредитор, а ищецът не само не е изправен, но и не е отправял такова изявление до ответника, като фактът на неизпълнение сам по себе си не е достатъчен, за да настъпят последиците на прекратяване на договора, както поддържа ищецът.

Всички претенции на ищеца ответникът счита за погасени по давност, като развива съображения за това, че за вземането за неплатено възнаграждение давността е 3-годишна поради периодичността на престациите. По същия начин с 3-годишна давност се погасява и вземането за обезщетение от неизпълнен договор.

Релевира се от ответната страна и евентуално възражение за прихващане с насрещно вземане на Община Мадан към ищеца, произтичащо от влязлото в сила решение по т.д. №403/2017 г. на ПОС и в.т.д. №558/2018 г. на ПАС, за сумата 339 531,91 лв., ведно със законна лихва от 07.07.2017 г. до окончателното плащане, представляваща платено на „Клинър“ООД без основание възнаграждение по същия договор за периода 01.09.2011 г. – 31.12.2016 г., и ведно с деловодни разноски за трите инстанции по въпросното дело в общ размер 55 449,90 лв.

В допълнителната искова молба се оспорват възраженията в отговора. Възражава се по това чл.307 ТЗ да е неприложим спрямо процесния договор. Изтъква се, че от страна на изпълнителя не са издавани протоколи за извършената работа през процесния период от време, тъй като общината е настоявала работата да бъде остойностявана при по-ниско заплащане (спрямо МРЗ в размер 240 лв.) от това, което ищецът е считал за дължимо. Също така, съставянето на такива протоколи от страна на ищеца по време на висящ съдебен спор относно остойностяването би означавало признание на претенциите на общината, свързани с цената на договора. Поддържа се, че стопанска непоносимост е настъпила не поради самото решение на АС Пловдив по посоченото дело, а заради тълкуването на договора, наложено на страните с това решение, което се различава от това, което и двете страни са прилагали преди съдебния процес и е било удовлетворително за тях. Изтъква се, че от сключването на договора през 2009 г. досега са се покачили разходите на услугите, в т.ч. покачване на заплати, цена на горива и всички останали компоненти, необходими за извършването им, които процеси са обективни. По иска за неоснователно обогатяване ищецът поддържа, че след прекратяването на договора страните следва да върнат осъществените по него престации, съответно услугата по сметосъбиране и сметоизвозване следва да „бъде върната“, като бъде заплатена нейната себестойност по средни пазарни цени. Ищецът счита възражението за погасителна давност за неоснователно, тъй като исковете са заявени като насрещни в производството по т.д. №37/2022 г., както и поради това, че давността е 5-годишна. Възражава се да е налице забава на кредитора, тъй като издаването на протоколи не е част от предмета на договора, а уговорена форма за приемане на работата. Работата е приета с конклюдентни действия от страна на общината, тъй като не са постъпили възражения след извършването ѝ, поради което се дължи заплащане на възнаграждение.

В отговора на допълнителната искова молба се поддържат възраженията и доводите в първоначалния отговор. Посочва се, че ищецът едностранно е въвел нова практика в ценообразуването, което е наложило инициирането на исковото производство по т.д. №403/2017 г. на ПОС. Възражава се по това общината да е претендирала за по-ниско остойностяване или да е отказвала да подписва и приема протоколи, като се изтъква, че протоколите не съдържат цени. Ищецът не е издавал протоколи, тъй като в 5-дневен срок след това е следвало да издаде и данъчна фактура. Изтъква се, че няма как да се извърши плащане за работа, която не е определена по вид и количество, респективно в договора са уговорени само единични цени.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в съвкупност, намира за установено следното от фактическа страна:

Установява се, че на 26.03.2009 г. между страните е сключен договор за възлагане на обществена поръчка с предмет „сметосъбиране и сметоизвозване, поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, поддържане на зелени площи и озеленяване на територията на община Мадан; зимно поддържане и снегочистване на общинската пътна мрежа в община Мадан и уличната мрежа в град Мадан“. Ищецът е изпълнител по договора (с наименование към онзи момент „ТИТАН - КЛИНЪР“ООД), а ответникът – възложител. Според договора неразделна част от същия са ценовата оферта на изпълнителя и предложените от него КСС и анализни цени (л.21 и л.22). Договорът е сключен за срок 15 години, считано от 01.04.2009 г., т.е. до 01.04.2024 г. Уговорено е в чл.10, че заплащането на извършените работи се извършва ежемесечно, след приемане на същите от възложителя въз основа на съставен от изпълнителя и одобрен от възложителя протокол за действително извършените видове и количества работи. Разплащането се извършва по единични цени, предложени от изпълнителя в ценовата му оферта. Дължимата сума се заплаща по банкова сметка на изпълнителя в 30-дневен срок след представяне на акта за действително извършените работи за съответния месец и фактура от страна на изпълнителя. За завършени и подлежащи на разплащане ще се считат само тези видове работи, които са отразени в акта за действително извършени през месеца като видове и количество. В чл.16 е уговорено право на изпълнителя да получава ежемесечно възнаграждение след представяне и одобряване от възложителя на месечен протокол за действително извършени през месеца видове и количества работи. В чл.18, т.6 е уговорено задължение на изпълнителя да предоставя за подпис на инвеститорския контрол на възложителя съставените месечни протоколи за извършена работа, а според т.9 от същата клауза изпълнителят е задължен да поддържа за срока на договора разкрити 22 работни места. Хипотезите на прекратяване на договора са уредени в чл.25 и сл. Съгласно чл.28 всяка страна може да поиска едностранно прекратяване на договора при виновно неизпълнение от другата страна на поети с договора основни задължения, като в този случай изправната страна отправя писмено предизвестие, с което уведомява неизправната, че с изтичане на седем дни от получаването му ще счита договора за прекратен.

Установява се, че с решение от 28.11.2018 г. на АС Пловдив по в.т.д.№558/2018г.,

след отмя. решението на ОС Пловдив по т.д.№403/2017 г., ответникът „КЛИНЪР“ООД, гр.Пловдив, ЕИК 108530553, е осъден да върне на Община Мадан сумата 339 531,91 лв., ведно със законна лихва, считано от 07.07.2017 г. до окончателното плащане, представляваща платено от Община Мадан без основание възнаграждение по сключения между тях договор за обществена поръчка № 11-ДУ-15 от 26.03.2009 г. за извършени от „КЛИНЪР“ООД дейности по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане чистотата на обществените места на територията на Община Мадан за периода 01.09.2011 г. - 31.12.2016 г. С определение от 15.11.2019 г. на ВКС по т.д.№462/2019 г. горното решение не е допуснато до касационно обжалване. Спорът между страните по посочените дела се е свеждал най-общо до това дали платеното в посочения период възнаграждение от възложителя е съответно на уговореното в договора ценообразуване, съответно дали следва да бъде определено по уговорените твърди единични цени в лева за дейност или цените следва да бъдат актуализирани като процент от минималната работна заплата за страната при промя. на същата, тъй като в ценовата оферта на изпълнителя цените са посочени, както в лева, така и като процент от МРЗ към датата на сключване на договора. Прието е от съдилищата, че уговарянето на цена като процент от МРЗ с възможност за актуализиране е недействително, тъй като противоречи на императивни правни норми, свързани с възлагането на обществени поръчки, респективно заплащането на възнаграждение за всяка дейност не в твърдата цена, посочена в офертата, а като процент от актуалната при плащането МРЗ, е без основание.

С доклада по настоящото дело е прието за безспорно в отношенията между страните, че от м.януари до м.ноември 2018 г., включително, работата, предмет на горния договор, е извършвана от страна на изпълнителя в изискуемия обем, както и по това, че за същия период от време на същия не е заплащано възнаграждение от ищцовата страна-възложител. От приложените по делото писмени доказателства се установява, че в средата на м.декември 2018 г. е констатирано от страна на специално назначена от възложителя комисия по контрол върху изпълнението на процесния договор пълно неизпълнение на задълженията на изпълнителя по сметосъбиране и сметоизвозване. Констатирани са препълнени контейнери и замърсени площадки, констатирано е, че трудовите правоотношения с назначените от изпълнителя работници са прекратени, съответно, че обслужващата му техника не се намира в базата, предоставена за ползване в община Мадан. В тази връзка са събрани и свидетелски показания (св.Бетри Базеников), според които след средата на м.декември 2018 г. цялата община „потънала“ в боклук, настъпила „екологична катастрофа“, в условията на голям сняг снегочистване не се извършвало, всички работници на изпълнителя били освободени и дейността по договора – преустановена.

Установява се, че на 02.01.2019 г. е връчена на служител на ответното дружество нотариална покана, изходяща от ищеца (л.286 и сл.), с която последният е уведомил изпълнителя по договора за обществена поръчка, че, считано от 14.12.2018 г., се намира в пълно неизпълнение на основните си задължения по договора, като не изпълнява изобщо дейностите, предмет на същия договор, а именно – услугите по сметосъбиране,

сметоизвозване и поддържане чистотата на териториите за обществено ползване на територията на община Мадан. В поканата е посочено още, че възложителят счита себе си за изправен кредитор, независимо от обстоятелството, че не е заплащал за услугите, извършени през 2018 г. до момента на неизпълнение, тъй като от страна на изпълнителя не са представени своевременно протоколи за извършената работа. Посочено е, че всички протоколи за 2018 г. са предадени на възложителя едва на 10.12.2018 г. (В тази насока са и показанията на св.Базеников.) На основание чл.28 от договора възложителят е поканил изпълнителя да поднови изпълнението на задълженията си, а ако не го стори в 7-мо дневен срок от получаване на поканата, е заявено, че договорът ще се счита за развален. Не се твърди и установява ответникът да е предприел действия по изпълнение на договора след получаване на поканата. Напротив, от приложените по делото докладни записки на длъжностни лица в община Мадан и кметове и кметски наместници на селата в същата община се установява, че от м.януари 2019 г. не се изпълняват и дейностите, свързани със зимно поддържане и снегочистване в общината.

Приети са като доказателства по делото месечни протоколи – машиносмени, обществени територии, вдигнати съдове за ТБО, за периода от м.януари 2018 г. до м.ноември 2018 г. Протоколите са двустранно подписани за изпълнител и възложител, като всички датират от 10.12.2018 г. (л.458 и сл.)

Приети са по делото основно и допълнително заключение на съдебно-счетоводна експертиза, от които се установява, че последното плащане от Община Мадан на ищеца датира от 25.07.2018 г., като в съдебно заседание вещото лице уточнява, че това плащане е за работа, извършена през предходната 2017-та година. Ищецът е изпълнявал задълженията си до м.ноември 2018 г., включително, към който момент датират счетоводните данни за извършена по договора работа. Работите, които са извършени по приложените по делото протоколи от м.януари 2018 г. до м.ноември 2018 г., включително, са изцяло неплатени. Оценени по средни пазарни цени за региона, дейностите, удостоверени в приложените по делото протоколи за извършена работа през 2018 г., са на обща стойност 705 271,90 лв., а остойностени по цените, уговорени в договора, при съобразяване МРЗ за 2009 г. в размер 240 лв., същите дейности са на стойност 155 674,87 лв. Счетоводно при ищеца са осчетоводени разходи за дейността през 2018 г. в общ размер 391 460,07 лв. Счетоводните записвания по отношение същите разходи са документално обосновани – за всички разходи има първични счетоводни документи. През първото шестмесечие на 2022 г. услугите, предмет на процесния договор, се остойностяват на 573 708,20 лв. (сбор от таблиците от л.520 до л.522) Към 09.01.2019 г. ответникът няма назначен персонал в звено „Мадан“, като са освободени общо 33-ма работници и служители в същото звено. Няма издадени фактури за извършени услуги от ответника през 2018 г. по договора за обществена поръчка. Решението на ПАС по , влязло в сила на 15.11.2019 г., не е намерило счетоводно отражение при ищеца.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

По иска с правно основание чл.307 ТЗ:

Съгласно чл.307 ТЗ съдът може по искане на една от страните да измени или да прекрати договора изцяло или отчасти, когато са настъпили такива обстоятелства, които страните не са могли и не са били длъжни да предвидят, и запазването на договора противоречи на справедливостта и добросъвестността. Стопанската непоносимост по смисъла на чл.307 ТЗ е основание за постигане на изменение или прекратяване на облигационната връзка тогава, когато липсва съгласие на страните за това, а обективната икономическа ситуация при продължаването ѝ според първоначалните условия създава предпоставки за възникване на изключителна несправедливост в отношенията между страните. Това изменение или прекратяване може да бъде постигнато чрез намесата на съда по предявен иск на заинтересованата страна, който по характера си е конститутивен и внася промяна в правната и имуществената сфера на страните с цел предотвратяване на такава несправедливост. При това произнасянето на съда по такъв иск променя, респ. прекратява правната връзка занапред, преди да са настъпили предпоставките за търсене на изпълнение на поетите с договора задължения, а не след като връзката е прекратена, развалена или насрещното задължение е изпълнено (в този смисъл Решение №183/21.11.2018 г. на ВКС по т.д.№542/2018 г., I т.о.). В аспекта на изложеното, за да бъде уважен искът с правно основание чл.307 ТЗ, е необходимо правната връзка между страните да е съществуваща към датата на приключване на съдебното дирене преди постановяване на съдебното решение, с което евентуално същата ще бъде прекратена, независимо от това към кой момент е настъпило състоянието на стопанска непоносимост. Необходимо е да бъде доказано твърдяното състояние, като при уважаване на иска прекратяването настъпва занапред, правната промяна се внася със съдебното решение и от момента на неговото постановяване, а не към минал момент, независимо от това, че твърдяната стопанска непоносимост може да е настъпила по-рано. Ето защо съдът намира за нужно на първо място да обсъди въпроса дали към датата на устните състезания по настоящото дело договорът между страните съществува в аспекта на заявеното от ответника възражение за това, че договорът е развален по-рано от възложителя поради виновно неизпълнение на ищеца. Съгласно чл.87, ал.1 ЗЗД, когато длъжникът по един двустранен договор не изпълни задължението си поради причина, за която той отговаря, кредиторът може да развали договора, като даде на длъжника подходящ срок за изпълнение с предупреждение, че след изтичането на срока ще смята договора за развален. Предупреждението трябва да бъде направено писмено, когато договорът е сключен в писмена форма. В настоящия случай е сключен именно двустранен договор (договор, с който са уговорени права и задължения за всяка от насрещните страни), като договорът е в писмена форма. От доказателствата по делото се установява, че след средата на м.декември 2018 г. ищецът е преустановил напълно изпълнението на своите задължения по процесния договор, в т.ч. задължението за сметосъбиране и сметоизвозване, задължението за поддържане чистотата на обществените територии и задължението за поддържане на пътната мрежа при зимни условия, прекратени са трудовите правоотношения с назначените от него работници и служители и е вдигната техниката, необходима за извършване на съответните дейности. От страна на ответника е отправена писмена покана за

изпълнение с даден срок за изпълнение, като е направено и изявление за разваляне на договора, което е връчено на 02.01.2019 г. Даденият от възложителя 7-дневен срок за доброволно изпълнение е изтекъл на 09.01.2019 г., като такова не е последвало. За да се счита договорът за развален, е необходимо да се установи още, че кредиторът, отправил изявлението за разваляне, е бил изправен. На този въпрос съдът намира, че следва да се отговори утвърдително. Не се спори, че през цялата 2018 г. ищецът е изпълнявал задълженията си по договора пълно и точно. Не се спори също така, че за същия период от време на изпълнителя не е плащано месечно възнаграждение. Въпреки, че не е плащал възнаграждението за 2018 г., към момента на отправяне на изявлението за разваляне, възложителят е бил изправна страна по договора, тъй като към същия този момент не е изтекъл уговореният в договора срок за плащане и кредиторът на това задължение не е бил в забава. В договора е уговорен срок за изпълнение на задължението за плащане на възнаграждение – 30-дневен от представяне за одобряване на акта за извършените работи за съответния месец. В тази връзка се установява, че ищецът не е изпълнил задължението си, залегнало в договора, да съставя акт за месечно извършените дейности по вид и количество. Изпълнението на това задължение е необходимо, както с оглед уговорения срок за плащане и за фиксиране на началния момент, от който този срок тече, така и с оглед на това да бъде определено по размер дължимото възнаграждение, тъй като в договора са уговорени единични цени за видове дейности, като е предвидено възнаграждението да се определя всеки месец от изпълнителя в зависимост от извършените от него по вид и количество дейности. Без издаден от изпълнителя акт, в който да са дефинирани по вид и количество извършените през съответния месец дейности, не е възможно да се определи дължимото възнаграждение и да се заплати такова. Ето защо и доколкото през цялата 2018 г. изпълнителят не е издавал съответните актове, респективно не е отчитал и предавал на възложителя по предвидения в договора ред извършената работа, така че да може да бъде определено по размер дължимото възнаграждение, не може да се поддържа, че възложителят е неизправен да плати същото, още по-малко може да се твърди, че последният е в забава, тъй като до предаване на съответните актове и изтичане на 30-дневен срок от този момент не е настъпил падежът за плащане, уговорен в договора и обвързан със срок. (Колкото до издаването на фактура от изпълнителя, съдът не намира, че с оглед конкретните особености на правния спор, същото е било необходимо условие за плащане на възнаграждението, тъй като между страните е съществувал спор относно ценообразуването и относно това какви единични цени следва да бъдат приложени за извършените дейности – дали твърдо посочените в ценовата листа или цени, определени като процент от действащата МРЗ. При наличие на такъв спор, и да беше издадена фактура от изпълнителя, то тя нямаше да бъде в размера, който възложителят би одобрил. Ето защо за последния не е било нужно съдействие на изпълнителя чрез издаване на фактура, в която дейностите за месеца да бъдат остойностени. При издаден документ, определящ видовете и количествата на извършените работи, възложителят сам е можел да определи дължимото възнаграждение, съобразявайки се с цените, които счита за приложими в ценовата листа, неразделна част от договора.) От доказателствата по делото се установява, че всички протоколи за извършена

работа за 2018 г. са дадени на възложителя на 10.12.2018 г. и са одобрени от него чрез полагане на подпис. Считано от този момент, срокът за плащане, установен в клаузата на чл.10 от договора, е изтекъл на 10.01.2019 г., а изявлението за разваляне е връчено на 02.01.2019 г. Към този момент, както и след изтичане на дадения от възложителя срок за доброволно изпълнение – 09.01.2019 г., е установено пълно неизпълнение на задълженията на изпълнителя, респективно срокът за плащане на възнаграждението за 2018 г. не е изтекъл и възложителят не е бил в забава да плати, респективно същият е бил изправен. Ето защо са настъпили според съда уговорените в договора (чл.28), съвпадащи с тези по чл.87, ал.1 ЗЗД, предпоставки за разваляне на договорната връзка – неизпълнение на основните задължения на изпълнителя, отправено от изправния кредитор изявление за разваляне с даден 7-дневен срок за изпълнение и изтичане на последния срок. Договорът е развален, считано от 10.01.2019 г. Понастоящем правната връзка между страните не съществува, за това и искът за нейното прекратяване по реда на чл.307 ТЗ се явява неоснователен. Независимо, че се релевира състоянието на стопанска непоносимост да е настъпило на 01.01.2018 г. – преди развалянето на договора, то, както се каза по-горе, е недопустимо договорът да бъде прекратен от съда, считано от по-ранен момент, поради което този иск се явява изцяло неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

По иска с правно основание чл.61 във връзка с чл.59 ЗЗД:

Ищецът сочи, че желае искът за присъждане на обезщетение за неоснователно обогатяване да бъде разгледан при уважаване на горния иск. Това съединяване не е евентуално, а кумулативно, тъй като при евентуалното съединяване разглеждането на евентуалния иск е под условие главният да бъде отхвърлен, а не уважен. Искът за неоснователно обогатяване е съединен според съда кумулативно, като е обусловен от този по чл.307 ТЗ и следва да бъде разгледан, съответно доколкото последният ще бъде отхвърлен, отхвърлен следва да бъде и обусловеният от него иск за присъждане на сумата 705 271,90 лв., с която ответникът се е обогатил неоснователно за сметка на ищеца в периода от м.януари до м.ноември 2018 г., включително. Същият иск е обусловен от установяване на поддържаната тазе, че през посочения период между страните не е имало валидно правоотношение. Независимо дали договорът е бил или не стопански поносим през 2018 г., този договор е съществувал валидно, тъй като стопанската непоносимост не е основание за нищожност, а обстоятелство, позволяващо съдебна намеса в правната връзка, и то само занапред. При наличие на валиден договор, по силата на който процесните работи са били извършени, искът за неоснователно обогатяване се явява неоснователен и следва да бъде изцяло отхвърлен.

По иска с правно основание чл.266, ал.1 ЗЗД:

При отхвърляне на горния иск, възниква процесуалното условие за разглеждане на евентуалния иск за присъждане на възнаграждение по действащ договор за същия период от време. Процесният договор е за продължително и периодично изпълнение, поради което развалянето му няма обратно действие по арг.от чл.88, ал.1 ЗЗД. Ето защо за изпълнената през 2018 г. (преди развалянето на договора) работа се дължи възнаграждение от

възложителя, каквото няма спор по делото, че не е било заплатено след изтичане на уговорения в договора срок. От приетата по делото експертиза се установява, че дължимото за цялата 2018 г. възнаграждение в аспекта на тълкуването относно начина на ценообразуване, дадено с решение на АС Пловдив по в.т.д.№558/2018г., е на обща стойност 155 674,87 лв. Следователно вземане в посочения размер е възникнало в полза на изпълнителя. Тук следва да бъде обсъден въпросът дали възникналото вземане е погасено по давност, което е от значение за основателността на иска. На този въпрос съдът намира, че отговорът е положителен и възражението не ответника – основателно. Общата погасителна давност, установена в закона, е 5 години и тече от деня, в който вземането е станало изискуемо. В чл.111 ЗЗД са уредени хипотезите, при които се прилага кратка 3-годишна давност, една от тях е относима към вземанията за периодични плащания. По въпроса относно давността е постановено ТР №3/18.05.2012 г. на ВКС, ОСГТК, по т.д.№3/2011 г., според което понятието „периодични плащания” по смисъла на чл.111, б.”в” от Закона за задълженията и договорите се характеризира с изпълнение на повтарящи се задължения за предаване на пари или други заместими вещи, имащи единен правопораждащ факт, чиито падеж настъпва през предварително определени интервали от време, а размерите на плащанията са изначално определени или определяеми без да е необходимо периодите да са равни и плащанията да са еднакви. В аспекта на посоченото в конкретния случай се касае до повтарящи се задължения за предаване на пари, имащи единен правопораждащ факт – процесния договор, чийто падеж според уговореното в договора настъпва през определени 1-месечни интервали от време, а размерът на всяко плащане е определяем, без да е необходимо плащанията да са еднакви. Следователно процесните вземания за дължимите за 2018 г. месечни възнаграждения са периодични и се погасяват с кратката 3-годишна давност. Както се спомена по-горе, падежът за плащане на всички възнаграждения в случая е настъпил в един момент, поради забавянето на изпълнителя да състави месечните протоколи за извършени дейности. Протоколите са предадени на 10.12.2018 г., а падежът за плащане е настъпил на 10.01.2019 г. Считано от този момент, давността е изтекла на 10.01.2022 г., а исковата молба, с която съдът е сезиран, датира от 15.03.2022 г. Вземанията по чл.266, ал.1 ЗЗД са погасени по давност, поради което този иск се явява неоснователен и следва да бъде изцяло отхвърлен.

По иска за присъждане на обезщетение за вреди (пропуснати ползи) в резултат от прекратяването на договора поради виновно неизпълнение на ответника:

За да обоснове този си иск, ищецът преюдициално поддържа, че договорът е прекратен, считано от 05.03.2018 г. (датата след падежа на задължението за плащане на първото неплатено възнаграждение за 2018 г.) поради виновно неизпълнение от страна на ответника да изпълни задължението си по договора да заплаща възнаграждение за извършената работа в 30-дневен срок от извършване на работата. Съгласно чл.88, ал.1 ЗЗД при разваляне на договора кредиторът има право на обезщетение за вредите от неизпълнението му. В тази връзка следва да се обсъди дали ищецът е развалил договора поради неизпълнението на ответника. По това съдът намира, че договорът не е развален на

05.03.2018 г., както твърди ищецът, тъй като, както се каза по-горе, ответникът не е бил в неизпълнение заради неизправността на изпълнителя да предава месечно работата и съдейства за остойността ѝ чрез посочване на извършените дейности по вид и количество. На следващо място, изпълнителят е бил неизправен, тъй като не е изпълнил задължението си да остойности работата и като неизправна страна не може да развали договора. И най-сетне – за преустановяване на правната връзка е необходимо нарочно изявление в тази насока, което следва да е писмено съгласно чл.87, ал.1 ЗЗД и според чл.28 от договора, а по делото такова изявление не се твърди и доказва. Поради това съдът приема, че договорът не е прекратен/развален, считано от 01.03.2018 г. в резултат от виновно неизпълнение на ответника и в полза на ищеца не е породено правото на обезщетение по чл.88, ал.1 ЗЗД. Следователно искът му за обезщетяване на пропуснати ползи е неоснователен и следва да се отхвърли.

С оглед отхвърлянето на всички предявени осъдителни иски, не възниква процесуалното условие за произнасяне на съда по евентуално заявеното възражение на ответника за прихващане с негово насрещно вземане, произтичащи от влязлото в сила решение на АС Пловдив по в.т.д.№558/2018 г., поради което съдът не следва да го разглежда.

При този изход на спора и с оглед заявеното от ответника искане, на същия следва да се присъдят деловодни разноски. Ответникът е направил и претендира разноски за възнаграждение на вещо лице в размер 300 лв. и е заплатил адвокатско възнаграждение в размер 13 856,13 лв. (според договор за правна защита и съдействие и банков документ на л.171 и л.172), общо 14 156,13 лв., които следва да се присъдят в тежест на ищцовата страна.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска на “КЛИНЪР”ООД, ЕИК 108530553, седалище и адрес на управление гр.Пловдив, ул.“Освобождение“ №32, ет.3, ап.1, представлявано от Х.В.Х., предявен против Община Мадан, седалище и адрес гр.Мадан, обл.Смолян, ул.“Обединение“ №14, БУЛСТАТ 000614984, представлявана от кмета Ф.М., за прекратяване по реда на чл.307 ТЗ на договор за възлагане на обществена поръчка с предмет „сметосъбиране и сметоизвозване, поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, поддържане на зелени площи и озеленяване на територията на община Мадан; зимно поддържане и снегочистване на общинската пътна мрежа в община Мадан и уличната мрежа в град Мадан“, сключен на 26.03.2009 г., поради стопанска непоносимост, настъпила на 01.01.2018 г.

ОТХВЪРЛЯ иска на “КЛИНЪР”ООД, ЕИК 108530553, седалище и адрес на управление гр.Пловдив, ул.“Освобождение“ №32, ет.3, ап.1, представлявано от Х.В.Х., предявен против Община Мадан, седалище и адрес гр.Мадан, обл.Смолян, ул.“Обединение“

№14, БУЛСТАТ 000614984, представлявана от кмета Ф.М., за заплащане на сумата 705 271,90 лв., изчислена по средни пазарни цени, с която Община Мадан се е обогатила неоснователно за сметка на “КЛИНЪР”ООД, в резултат от извършена от дружеството и приета от общината работа в периода от м.януари до м.ноември 2018 г., включително, ведно със законна лихва от датата на исковата молба до окончателното плащане.

ОТХВЪРЛЯ иска на “КЛИНЪР”ООД, ЕИК 108530553, седалище и адрес на управление гр.Пловдив, ул.“Освобождение“ №32, ет.3, ап.1, представлявано от Х.В.Х., предявен против Община Мадан, седалище и адрес гр.Мадан, обл.Смолян, ул.“Обединение“ №14, БУЛСТАТ 000614984, представлявана от кмета Ф.М., за заплащане на сумата 154 666,14 лв., представляваща неплатено възнаграждение по договора за обществена поръчка от 26.03.2009 г., претендирано за периода от м.януари до м.ноември 2018 г., включително, в т.ч. за м.януари – 14 377,14 лв.; за м.февруари – 13 603,42 лв.; за м.март – 14 234,53 лв.; за м.април – 14 609,03 лв.; за м.май – 12 954,85 лв.; за м.юни – 13 703,66 лв.; за м.юли – 13 828,51 лв.; за м.август – 15 053,55 лв.; за м.септември – 13 971,71 лв.; за м.октомври – 14 497,43 лв. и за м.ноември – 13 832,31 лв.

ОТХВЪРЛЯ иска на “КЛИНЪР”ООД, ЕИК 108530553, седалище и адрес на управление гр.Пловдив, ул.“Освобождение“ №32, ет.3, ап.1, представлявано от Х.В.Х., предявен против Община Мадан, седалище и адрес гр.Мадан, обл.Смолян, ул.“Обединение“ №14, БУЛСТАТ 000614984, представлявана от кмета Ф.М., за заплащане на сумата 1 000 лв., представляваща пропусната полза – нереализирана печалба в периода от 01.01.2018 г. до 01.04.2024 г., поради прекратяване на договора за обществена поръчка от 26.03.2009 г. по вина на Община Мадан.

ОСЪЖДА “КЛИНЪР”ООД, ЕИК 108530553, седалище и адрес на управление гр.Пловдив, ул.“Освобождение“ №32, ет.3, ап.1, представлявано от Х.В.Х., да заплати на Община Мадан, седалище и адрес гр.Мадан, обл.Смолян, ул.“Обединение“ №14, БУЛСТАТ 000614984, представлявана от кмета Ф.М., сумата **14 156,13 лв.** (четИ.десет хиляди сто петдесет и шест лева и 13 ст.) – деловодни разноски за производството по т.д.№161/2022 г. по описа на ПОС, ТО, XVI състав.

Решението подлежи на обжалване пред Апелативен съд Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____